

DIDŽIOJI

GERIAUSIŲ
PASAULYJE

PAMOKANČIŲ ISTORIJŲ KNYGA

365 ISTORIJS
KIEKVIENAI DIENAI — IŠ VISO
PASAULIO TAUTŲ ĮSMINTIES LOBYNO

OBUOLYS

DIDŽIOJI

GERIAUSIŲ
PASAULYJE

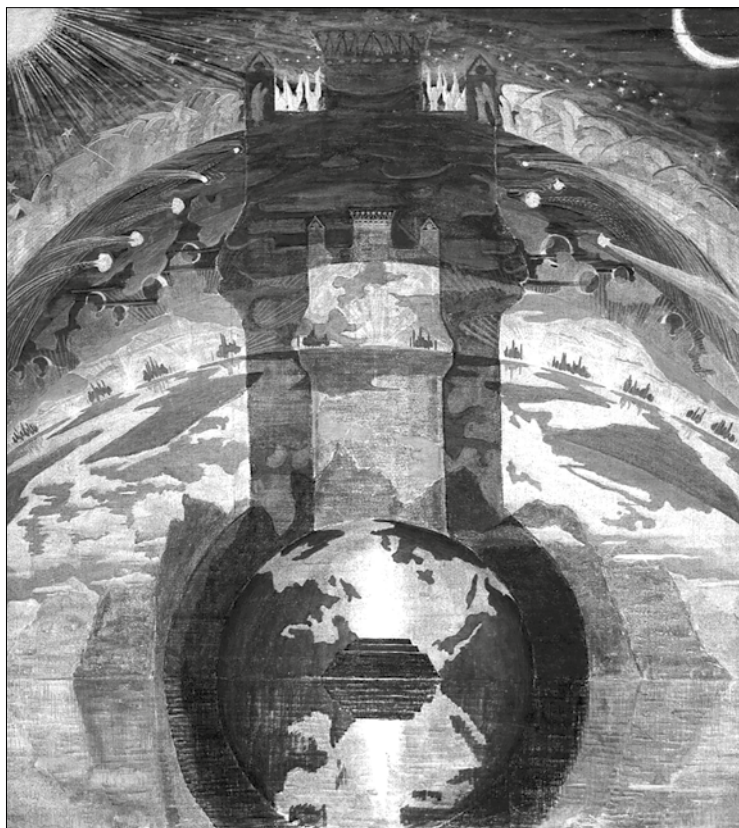
**PAMOKANČIŲ
ISTORIJŲ KNYGA**

365 ISTORIJS
KIEKVIENAI DIENAI — IŠ VISO
PASAULIO TAUTŲ IŠMINTIES LOBYNO

OBUOLYS

SAUSIS

Kelrodė žvaigždė

Kai Gautama Buda nušvito, buvo pilnaties naktis. Dingo visas nemirimas, baimės, lyg niekada jų ir nebūtų buvę, tarsi iki šiol jis būtų miegojęs ir tik dabar nubudęs. Visi klausimai, nedavę jam ramybės anksčiau, tapo aiškūs, jis pajuto Būties pilnatvę. Pirmasis jam kilęs klausimas buvo: „Kaip visa tai išreikšti? Juk privalau visa tai papasakoti žmonėms, parodyti jiems Tiesą. Bet kaip tai padaryti?“ Šis klausimas rūpėjo visiems, pažinusiems Tiesą. Pas Budą patraukė žmonės iš viso pasaulio. Nes visa, kas gyva, juda link šviesos. Pirmoji jam atėjusi mintis buvo tokia: „Bet kuri garsiai išreiškia mintis – klaidinanti.“ Tai pasakęs, Buda nutilo. Tai truko septynias dienas. Kai jo imdavo klausinėti, jis tik pakeldavo ranką ir daugiaprasmiškai rodydavo pirštu aukštyn. Padavimas pasakoja:

Dievai danguje sunerimo. Pagaliau žemėje atsirado nušvitęs žmogus. Tai toks retas reiškinys! Nes atsirado galimybė sujungti žmonių pasaulį su Aukštesniuoju Pasauliu, ir štai žmogus, kuris gali tapti tiltu tarp Dangaus ir žemės – tyli. Jie laukė septynias dienas ir nusprendė, kad Gautama Buda nesiruošia kalbėti... Todėl dievai su savo karaliumi Indra nusileido į žemę. Palietę Budos pėdas, jie prašė prabilti. Gautama Buda jiems atsakė:

– Septynias dienas aš mąstau apie visus „už“ ir „prieš“ ir kol kas nematau prasmės prabilti. Pirmiausia, nėra žodžių, kuriais būtų galima perduoti mano patirtį. Antra, ką bepasakyčiau, visa tai bus neteisingai suprasta. Trečia, devyniasdešimt devyniems žmonėms iš šimto tai neduos jokios naudos. O tas, kuris sugebės visa tai suprasti, pats gali rasti Tiesą. Tad kam atimti iš jo tokią galimybę? Iš tikrųjų galbūt Tiesos ieškojimas atims jam kur kas daugiau laiko, tačiau na ir kas – tam jis turi prieš akis visą amžinybę!

Dievai pasitarė ir pasakė:

– Tikriausiai pasaulis griūva. Tikriausiai jis žlugs, jeigu Tobulojo širdis linksta pasilikti tyloje. Tegu Didysis Buda skelbia mokymą. Esama būtybių, nesusitepusių žemiškuoju purvu, tačiau jeigu Mokymas nepasieks jų, jos taip pat žus; jas mokydamas Didysis ir ras savo pasekėjus. Jiems reikia tik mažo postūmio, teisingo žodžio. Tu gali padėti jiems žengti vienintelį teisingą žingsnį į Nepažintą. Tylos akimirka...

Buda užmerkė akis ir tarė:

– Tiems nedaugeliui aš kalbėsiu! Apie juos nepagalvojau. Negaliu jiems atverti visos Tiesos, bet galiu savo pirštu parodyti jiems Kelrodę Žvaigždę!

Žvejys ir medžiotojas

Viename kaime gyveno žvejys ir medžiotojas. Kartą žvejys susiruošė eiti žvejoti, o medžiotojas – į mišką, žvėrių šaudyti.

Pirmasis iš namų išėjo žvejys. Jis leidosi prie upės, ten nusirengė, drabužius pasidėjo ant kranto ir įsibrido į vandenį. Tuo metu pro šalį ėjo medžiotojas ir paėmė žvejo drabužius..

– Ei, tai mano drabužiai! – sušuko iš upės žvejys. – Padėk juos į vietą! Tačiau medžiotojas atsakė:

– Nereikėjo jų ant kranto palikti. Galėjai apsirišti juos aplink klubus. Aš juos radau, ir dabar jie mano.

– Gerai, eime pas vadą, tegu jis išsprendžia mūsų ginčą, – atsakė į tai žvejys.

– Eime, – sutiko medžiotojas.

Ir abu nuėjo ieškoti teisybės pas vadą. Jie papasakojo, kas nutiko, ir vadas pasakė:

– Tu, žvejy, tikrai neturėjai palikti savo drabužių ant kranto. Medžiotojas teisus, reikėjo juos aplink klubus apsirišti. Tas, kuris drabužius rado, gali juos sau pasilikti.

Žvejys grįžo namo nuogas. Tuo metu ėmė smarkai lyti. Medžiotojas kaip tik tada ėjo pro šalį ir viena koja pasislėpė po žvejo stogu.

– Tai mano koja, – pareiškė žvejys ir sugriebė medžiotoją už jos.

– Paleisk mano koja, – paprašė medžiotojas. – Lyja, aš tik norėjau pasislėpti.

– Slėpkis savo lūšnoje, – atrėžė žvejys. – O koja man palik. Ji dabar mano.

Abu nusprendė vėl kreiptis į vadą. Papasakojo jam, kaip viskas nutiko. Ir vadas pasakė:

– Kai jūs ginčijotės dėl drabužių, tu, medžiotojau, nusprendei, kad turi teisę juos pasiimti, nes žvejys neapsirišo jų aplink klubus. Dabar žvejys pamatė tavo koja po savo stogu ir panorė jos sau. Ką gi, tau, medžiotojau, aš pasakiau: gali pasiimti drabužius. Dabar aš sakau žvejui: tu turi teisę pasiimti medžiotojo koja, gali ją nusipjauti.

Ir žvejys nupjovė medžiotojui koja.

Kiek kainuoja laikas

Įsivaizduokite, kad egzistuoja bankas, kuris kiekvieną rytą perveda į jūsų sąskaitą 86 400 dolerius ir kiekvieną vakarą nurašo likutį, kurio jūs nepanaudojote per dieną. Ką jūs darytumėte? Žinoma, paimtumėte iš sąskaitos kasdien viską iki paskutinio cento.

Kiekvienas turime tokį banką. Kas rytą tas bankas padeda į mūsų sąskaitą 86 400 sekundžių. Kas naktį tas bankas nuima nuo mūsų sąskaitos ir nurašo nuostoliams tiek laiko, kiek jo nebuvo panaudota kam nors geram. Tas bankas neleidžia taupyti ir neišsaugo likučių. Kiekvieną dieną jis mums atidaro naują sąskaitą ir kiekvieną naktį panaikina dienos tarpusavio atsiskaitymų likutį. Jei per dieną indėlis nepanaudojamas – tai mūsų praradimai. Nieko negalima susigrąžinti, nieko negalima pakeisti, likutis į kitą dieną neperkeliamas.

Mes galime gyventi tik šios dienos sąskaita. Ir geriau išleisti kiek galima daugiau sveikatai, laimei ir sėkmei. Laikas eina. Panaudokime jį maksimaliai.

Laiko vertę galima realiai pajusti.

Bet kuris studentas pasakys, kiek kainuoja mokslo metai, kai laiko metinį egzaminą.

Kiekviena mama pasakys, kiek kainuoja pirmasis kūdikio, kurį ji pagimdė, mėnuo.

Bet kuris vaikas pasakys, kiek kainuoja viena diena laukimo, kol Kalėdų Senelis ryte atneš jam dovaną.

Kiekvienas įsimylėjęs pasakys, kiek kainuoja valanda laukimo prieš pasimatant su mylimąja.

Bet kuris keleivis, pavėlavęs į traukinį, pasakys, kiek kainuoja viena minutė.

Kiekvienas žmogus, išgyvenęs avariją, pasakys, kiek kainuoja viena sekundė.

Bet kuris čempionas pasakys, kiek kainuoja viena šimtoji sekundės.

Laikas nieko nelaukia. Todėl neblogai būtų išmokti vertinti kiekvieną akimirką, ypač kai šalia kažkas labai artimas ir brangus. Laikas – tai vienintelė negražinama vertybė, niekas neduota mums taip lengvai ir nekainuoja taip brangiai.

Laikas nieko nelaukia. Vakarykštė diena – tai jau istorija, rytojus – paslaptis, šiandiena – dovana, kuri taip ir vadinasi – dabartimi.

Miesto gyventojas ir sena beždžionė

Vienas miestietis pasiklydo miške, kur gyveno sena beždžionė, turėjusi stebuklingą dovaną. Beždžionė užbūrė nekviestą svečią, pavertė jį savo vergu ir elgėsi su belaisviu kaip panorėjusi. Ji dažnai ropšdavosi jam ant kupros ir jodavo, o norėdama paskatinti dažnai vaišindavo žmogų bananais. Žmogus susitaikė su savo likimu, priprato prie beždžionės ir vykdėdavo visus jos nurodymus.

Kartą tame miške pasirodė medžiotojai ir pamatė keistą vaizdą: beždžionė joja ant žmogaus. Medžiotojai sugavo senąją beždžionę ir, kai tik jie ištempė ją iš miško, ši prarado savo magiškąją galią. Drauge su beždžione ir nelaiminguoju belaisviu medžiotojai atvyko į miestą. Beždžionę uždarė zoologijos sode, o žmogus, atsikratęs burtų, atsipeikėjo ir grįžo namo. Kartais jis eidavo į zoologijos sodą pažiūrėti į seną beždžionę, stebėjosi, kaip ji sugebėjo taip jį apkvailinti. Beždžionė grasino žmogui kumščiu ir mėtė į jį bananų žieves. Daugiau ji nieko negalėjo padaryti.

„O dabar, išvaduoti iš nuodėmės ir tapę Dievo tarnais, jūs turite kaip vaisių šventumą ir kaip baigtį – amžinąjį gyvenimą.“ (Rom. 6,22)

Savimi pasitikintis jonvabalis

Kartą mažas jonvabalis paklausė tėčio:

– Tėti, ar aš ryškiai šviečiu?

Tėvas švelniai pažvelgė į sūnų:

– Čia per šviesu. Man sunku pamatyti, kaip ryškiai tu švieti. Jei nori, kad pamatyčiau tavo šviesą, skrisk ten, kur tamsu.

Mažasis jonvabalis nuskrido į tamsą ir ilgai ten švietė, šokdamas ore ir gėrėdamasis savimi. Tačiau praėjus kuriam laikui staiga pastebėjo, kad aplink sutirštėjo tamsa. Jis išsigando – jo šviesa aptemdė akis ir neleido matyti kelio atgal.

– Tėti, tėti, kodėl mane palikai? – sušuko jonvabalis.

– Aš nepalikau tavęs, sūneli, – atsakė tėvas. – Tu pats nuskridai nuo manęs, kad parodytum, kaip tu spindi.

Malda

Pro maldos vietą, kur tąkart meldėsi vienas žmogus, ėjo mergina, nors įstatymas skelbia, kad niekam nevalia ten vaikščioti. Kai ši ėjo atgal, žmogus jai tarė:

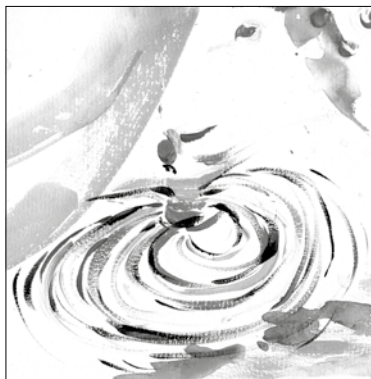
– Pasibaisėtina! Ar tu supranti, ką padarei?

– Ką gi aš padariau? – paklausė mergina. Ir žmogus jai viską paaiškino.

– Aš nenorėjau nieko blogo, – tarė mergina. – Bet pasakyk man, ką gi tau reiškia malda?

– Malda man – tai galvojimas apie Dievą, – atsakė tas.

– O! – sušuko mergina, – aš ėjau susitikti su savo vaikinui, ir mąstydama apie jį, tavęs net nepastebėjau. Bet jei tu galvojai apie Dievą, kaip tuomet sugebėjai pamatyti mane?

Į ką panašus Dievas?

Vienas žmogus turėjo du sūnus. Norėdamas, kad šie pažintų Dievą, jis pasiuntė juos pas dvasininką. Po kelerių metų jie grįžo namo ir pasveikino savo tėvą. Tėvas nekantravo sužinoti, ko šie išmoko, ir paklausė vyresnįjį sūnų:

– Mano brangus sūnau, tu studijavai visus raštus ir filosofines sistemas, pasakyk man, į ką panašus Dievas?

Vyresnysis sūnus pabandė nusakyti Tobulybę, Brahmaną, cituodamas skirtingas Vedų vietas. Tėvas tylėdamas jį išklaušė.

Paskui kreipėsi į jaunesnįjį sūnų, užduodamas tą patį klausimą. Jaunėlis nebandė atsakyti žodžiais, jis nejudėjo ir tylėdamas mėgino susijungti su Dievu. Tada tėvas sušuko:

– Mano brangus vaike, tu priartėjai prie Brahmano. Tavo tylėjimas – geresnis atsakymas, nei Vedų eilių kartojimas, nes Dievo neįmanoma nusakyti žodžiais.

Nenugalimumo paslaptis

Gyveno kadaise nenugalimas karys, mėgęs, pasitaikius progai, rodyti savo jėgą. Jis iškviatė į kovą visus garsius karžygius bei kovų menų meistrus ir visus nugalėdavo.

Kartą jis išgirdo, kad netoli jo kaimo aukštai kalnuose apsigyveno atsiskyrėlis – garsus muštynių meistras. Leidosi galiūnas ieškoti atsiskyrėlio, kad dar kartą įrodytų, jog nėra už jį stipresnio žmogaus pasaulyje. Nusigavo karys iki atsiskyrėlio buveinės ir apmirė iš nustabos. Galvojo pamatyti stipruolį karį, o išvydo vos gyvą senuką, atliekantį senovinius kvėpavimo meno pratimus priešais savo lūšną.

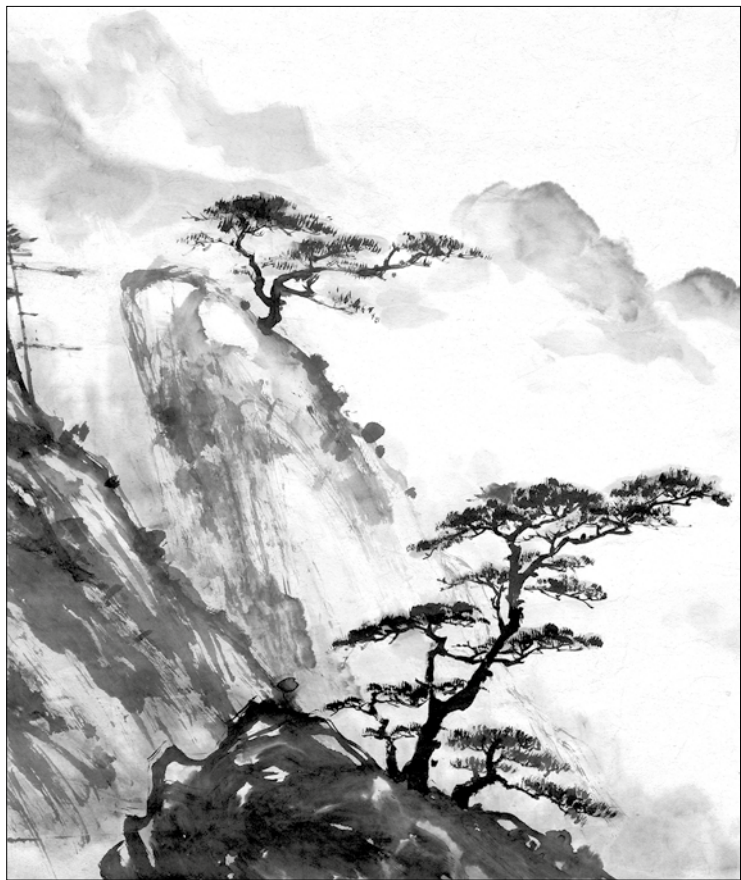
– Nejaugi tu ir esi tas žmogus, kurį žmonės laiko didžiu kariu? Iš tiesų, žmonių kalbos stipriai perdėjo tavo jėgą. Juk tu net nesugebėsi pajudinti iš vietos akmens, prie kurio stovi, o aš, jei panorėsiu, galiu tą akmenį pakelti ir net nunešti į šalį, – paniekinamai pasakė galiūnas.

– Išorė būna apgaulinga, – ramiai atsakė senukas. – Tu žinai, kas aš, aš žinau, kas tu, ir ko čia atvykai. Kiekvieną rytą aš leidžiuosi į tarpeklių ir parsinešu iš ten akmenį, kurį sudaužau galva, baigdamas savo pratimus. Tavo laimei, šiandien dar nespėjau to padaryti ir tu gali parodyti savo meną. Tu juk nori su manimi susirungti, bet aš nesirungsiu su žmogum, kuris negali padaryti tokio nieko.

Įerzintas galiūnas priėjo prie akmens, iš visų jėgų trenkė į jį galva ir nugriuvo.

Gerasis atsiskyrėlis išgydė nevykėlį karį ir ilgus metus paskui mokė jį reto meno – nugalėti protu, o ne jėga.

Šykštuolis ir pavyduolis

Vienas graikų karalius panorą sužinoti, kuris iš dviejų blogesnis – šykštuolis ar pavyduolis, – nes abu nelinkę niekam gero. Todėl jis liepė pakviesti pas save šykštuolį ir pavyduolį ir tarė jiems:

– Prašykite kiekvienas, ko norite, tik žinokite, kad kitas gaus du kartus daugiau to, ko prašys pirmasis.

Šykštuolis ir pavyduolis ilgai spyrėsi, kuriam pirmam išsakyti savo prašymą, nes norėjo gauti to paties dvigubai daugiau. Galiausiai karalius liepė pirmajam prašyti pavyduoliui. Pavyduolis, neturėdamas jokių gerų jausmų artimam, tik piktus kėslus, ir sako karaliui:

– Valdove, įsakyk išdurti man akį!

Karalius nusteбęs paklausė, kodėl jis pareiškė tokį keistą norą.

Pavyduolis atsakė:

– Todėl, kad paskui tu, valdove, įsakytum išdurti mano draugui abi akis.

Didelis skirtumas

Vieno Dzen meistro paklausė:

– Ką jūs veikėte iki tol, kol tapote Nušvitusiuoju?

Jis atsakė:

– Aš kapojau malkas ir nešiojau vandenį iš šulinio.

– O ką veikiate dabar, kai tapote Nušvitusiuoju?

– O ką aš dar galiu veikti? Aš taip pat kapoju malkas ir nešioju vandenį iš šulinio.

– Bet ar yra koks skirtumas? Darėte tai iki Nušvitimo ir po Nušvitimo darote tą patį?

– Skirtumas didelis. Anksčiau aš tą darydavau, o dabar viskas vyksta natūraliai.

Anksčiau man reikėjo stengtis, turėdavau priversti save atlikti šią pareigą. Dariau tai todėl, kad man buvo liepta; mano mokytojas liepė man kapoti malkas, todėl ir kapojau. Sielos gilumoje aš pykau, bet to nerodžiau.

Dabar tiesiog kapoju malkas, nes matau tame grožį ir džiaugsmą. Aš nešioju vandenį iš šulinio, nes tai yra būtina. Tai ne pareiga, o mano meilė. Aš myliu savo mokytoją, kasdien jis vis labiau sensta: jam reikia vis daugiau šilumos, vis daugiau reikia šildyti jo būstą. Būtent iš tos meilės ir kapoju malkas. Iš tos meilės nešioju jam vandenį.

Dabar jaučiu didžiulį skirtumą – neliko nenoro, neliko pasipriešinimo. Dabar tiesiog darau tai, ką šiuo momentu reikia daryti.

Kiaulė ir višta

Kartą pranašas iš Dubno išėjo rinkti cdakos (labdaros) neturtin-giesiems. Atėjo jis pas vieną turtuolį, o šis norėjo atsikratyti jo maža auka. Kai pranašas užsiminė, kad netinka turtuoliui taip elgtis, ir kad, kiti, daug neturtingesni, aukojo daugiau, turtuolis pasakė:

– Gal tai ir tiesa, tačiau savo testamente aš užrašiau vargšams didelę sumą.

Pranašas atsakė:

– Valstiečiai augina vištas ir kiaules. Višta deda po mažą kiaušinį kasdien, o kiaulė duoda daug mėsos ir lašinių. Tačiau, nepaisant to, visi mėgsta vištas, net leidžia joms šokinėti ir skraidyti po kambarius, o kiaulei skiria vietą toliau nuo namų. Kuo gi neįtinka kiaulė, kad nuo jos visi laikosi atokiau, nepaisant naudos, kurią iš jos turi? Tad klausyk, aš tau pasakysiu: višta duoda tai, ką turi – nors ir ne po daug, bet kasdien, o kiaulė – atvirkščiai – duoda daug, bet tik po mirties.

Prasmė ir Tikslas

Kalbėjosi kartą Prasmė ir Tikslas. Pokalbį pradėjo Tikslas:

– Aš visada žinau save ir taip tampu pagrindiniu ramsčiu žmogaus gyvenime. O va tu, Prasme, amžinai slysti iš akiračio, kažkaip keistai elgiesi: atrodo, esi ir kitą akimirką, žiūrėk, tavęs jau nėra. Tokį tavo elgesį net sunku apibūdinti žodžiais.

Prasmė ramiai išklaušė, nesipriešino, bet ir nesutiko su šia nuomone. O Tikslas tęsė toliau:

– Aš, kaip matai, suteikiu žmogui ne tik atramą gyvenime, bet ir stimulą bet kokiam veiksmui. Ir kai žmonės dėl manęs aukoja savo gyvenimą, tai tik patvirtina mano vertę.

– Keista, – suabejojo Prasmė, – dėl tikslo aukoti gyvenimą? Paaiškink prašau!

– Tai paprasta! – nusišypsojo Tikslas. – Pavyzdžiui, kovodamas ar dirbdamas žmogus aukoja savo gyvenimą dėl savo tautos laimės.

– Aišku, – mįslingai tęsė Prasmė. – Tikslas – tai tautos laimė, bet ne savo laimė. Tai netikra laimė, bet žadama visos tautos laimė ateityje, kurios gali ir nebūti. Kiek milijardų žmonių žuvo kovodami dėl tautos laimės, o kur tos laimingos tautos? Kiek tėvų aukoję savo gyvenimus tam, kad jų vaikai būtų laimingi, o vaikai taip ir nepažino laimės?

– Ne, paprieštaravo Tikslas, – tu viską perdedi! Tikslas – tai gyvenimo Prasmės suvokimas.

– Štai dabar tu išmintingai kalbi, – šyptelėjo Prasmė.

